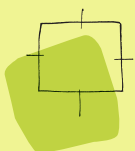
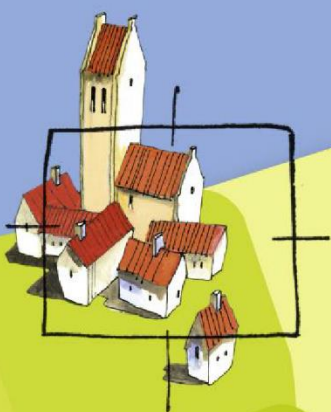

Natuurtoets woning Van Starckenborghkanaal

Zuidhorn

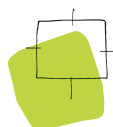
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

**Natuurtoets woning Van Starckenborghkanaal
Zuidhorn**

Inhoud
Rapport

8 augustus 2023
Projectnummer P002052

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Plangebied en voornemen	3
2	Soortenbescherming	6
2.1	Wet- en regelgeving	6
2.2	Inventarisatie	6
2.2.1	Planten	6
2.2.2	Vogels	7
2.2.3	Vleermuizen	7
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	7
2.2.5	Amfibieën	8
2.2.6	Dagvlinders	8
2.2.7	Overige soortgroepen	8
2.3	Toetsing	9
2.3.1	Planten	9
2.3.2	Vogels	9
2.3.3	Vleermuizen	9
2.3.4	Grondgebonden zoogdieren	9
2.3.5	Amfibieën	10
3	Gebiedsbescherming	11
3.1	Wet- en regelgeving	11
3.1.1	Wet natuurbescherming	11
3.1.2	Natuur Netwerk Nederland	11
3.1.3	Akker- en Weidevogelleefgebied en natuur buiten het NNN	11
3.2	Inventarisatie	11
3.3	Toetsing	12
3.3.1	Wet natuurbescherming	12
3.3.2	Provinciaal natuurbeleid	12
4	Beschermde houtopstanden	13
4.1	Wet- en regelgeving	13
4.2	Inventarisatie en toetsing	13
5	Conclusie	14
5.1	Soortenbescherming	14
5.1.1	Zorgplichtmaatregelen	14
5.2	Gebiedsbescherming	14

1 Inleiding

De initiatiefnemer is van plan om op een perceel langs het Van Starckenborghkanaal Zuidzijde in Zuidhorn een woning te bouwen. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan ook blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 12 juni 2023 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: helder, droog, circa 22 °C en een zwakke wind.

1.1 Plangebied en voornemen

Het plangebied ligt in het noordoosten van Zuidhorn en grenst in het noorden aan het fietspad langs het Van Starckenborghkanaal (figuur 1). Aan de west- en zuidzijde grenzen woonerven. De oostzijde van het plangebied grenst aan weiland.

Het plangebied bestaat uit verharding, een paardenstal, een schuurtje met twee overkappingen en een paardenbak. De paardenstal is opgetrokken uit houten wanden met een golfplaten zadeldak. Het schuurtje is opgetrokken uit hout met dakpannen. Opgaande begroeiing is enkel langs de noord- en zuidrand van het plangebied aanwezig. Een groot deel van het plangebied is verhard met klinkers en zand. Binnen het plangebied ontbreekt permanent oppervlaktewater.

De plannen bestaan uit de bouw een woonhuis op de plek van de huidige paardenbak. De huidige schuurtjes en paardenstal blijven staan. Deze worden enkel geschilderd. De opgaande begroeiing langs plangebied blijft ook behouden.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Plangebied (rood omlijnd) Bron luchtfoto: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 12 juni 2023. Bovenste rij: de paardenstal, buiten- en binnenzijde. Linksonder de paardenbak. Rechts onder de overige schuurtjes.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF) op 7 augustus 2023 blijkt dat in de directe omgeving (0 – 1 km) van het plangebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vaatplanten, vogels, zoogdieren, amfibieën en een dagvlindersoort. Hierna worden per soortgroep alle relevante beschermde soorten besproken.

2.2.1 Planten

Het plangebied bestaat grotendeels uit verharding en zand. Tijdens het veldbezoek zijn een aantal algemene gras- en plantensoorten aangetroffen tussen de voegen van de klinkers zoals paardenbloem, gestreepte witbol, witte klaver en brandnetel. Deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Opgaande beplanting in het plangebied bestaat voornamelijk uit eiken langs de noordzijde en essen langs de zuidzijde van het plangebied.

De beschermde plantensoorten dreps, knolspirea en wilde ridderspoor zijn bekend vanuit de directe omgeving van het plangebied (NDFF). Dreps en wilde ridderspoor zijn beide aangewezen op zonnige wintergraanakkers en knolspirea groeit in kalkgraslanden. Geschikt habitat voor deze soorten is niet in het plangebied aanwezig. Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soort-experts gevalideerd.

2.2.2 Vogels

NESTEN

Er zijn een aantal vogelsoorten bekend uit de directe omgeving van het plangebied, waarvan de nesten ook gebruikt worden als vaste rustplaats of die ieder jaar hetzelfde nest gebruiken, zoals boerenzwaluw, huiszwaluw, buizerd, huismus, gierzwaluw en ransuil (NDFF).

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen en zwaluwen waargenomen. In de bebouwing zijn ook geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van (nesten) van zwaluwen of huismussen. Ook ontbreken geschikte besloten ruimtes en invliegopeningen voor deze soorten. In de bomen direct om het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen die van roofvogels en uilen kunnen zijn. In de bomen en struiken langs het plangebied kunnen algemene soorten als merel, winterkoning en houtduif broeden.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied zal door de inrichting mogelijk een onderdeel vormen van het foerageergebied van huismus en boerenzwaluw. Ook kunnen huismussen het zand gebruik voor zandbaden.

2.2.3 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten vleermuizen waargenomen. De meeste waarnemingen betreffen de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis (NDFF). In de paardenstal zijn geen geschikt besloten ruimtes aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen.

In de opgaande beplanting om het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen holtes of scheuren aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied kan onderdeel vormen van het foerageergebied van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, die uit de directe omgeving van het plangebied bekend zijn (NDFF) en die in relatief open gebieden en rond bebouwing kunnen foerageren.

VLIEGROUTE

De bomenrijen langs de noord- en zuid kant van het plangebied vormen doorgaande structuren van opgaande beplanting. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute van vleermuizen kan hierdoor nog niet worden uitgesloten.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

VRIJGESTELDE SOORTEN

De groene randen van het plangebied vormen geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten huisspitsmuis of egel (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

NIET VRIJGESTELDE SOORTEN

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde bunzing, haas, steenmarter en waterspitsmuis bekend (NDFF). De bomenrijen/houtsingel bieden dekking voor bunzing om zich langs te kunnen verplaatsen. Vanwege het ontbreken van struweel of ruige begroeiing in het plangebied, vormt het plangebied zelf echter geen geschikt leefgebied voor bunzing of andere kleine marterachtigen. De stallen beschikken niet over rustige en/of besloten ruimtes waarin steenmarter een nest- of rustplek kan hebben. Geschikt leefgebied voor steenmarter is hierdoor eveneens niet aanwezig in het plangebied. Het plangebied is door de relatief kleine oppervlakte, de nabijheid van wegen en bebouwing ongeschikt als leefgebied van haas. Er kan hooguit een rustplek voorkomen op de ruimere perceelsranden. Voortplantingsplaatsen worden niet verwacht. Vanwege het ontbreken van sloten en watergangen in het plangebied kan de aanwezigheid van waterspitsmuis op voorhand uitgesloten worden.

2.2.5 Amfibieën

VRIJGESTELDE SOORTEN

Vanwege de afwezigheid van oppervlaktewater vormt het plangebied maar marginaal geschikt biotoop voor gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen bovendien een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

NIET VRIJGESTELDE SOORTEN

Uit de omgeving van het plangebied is de niet-vrijgestelde alpenwatersalamander waargenomen (NDFF). Geschikt voortplantingswater voor deze soort is niet aanwezig in het plangebied. Geschikt landbiotoop is ook niet aanwezig. Andere niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving (NDFF) niet te verwachten in het plangebied.

2.2.6 Dagvlinders

Uit de omgeving van het plangebied is de beschermde vlindersoort grote vos waargenomen (NDFF). Geschikte leefgebied (met waardplanten zoals iep, zoete kers en enkele wilgensoorten) voor deze soort is niet aanwezig in het plangebied. Ook zijn geen overwinteringsplaatsen voor grote vos, zoals holle bomen en/of houtstapels aanwezig in het plangebied.

2.2.7 Overige soortgroepen

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden worden uitgesloten.

2.3 Toetsing

2.3.1 Planten

Negatieve effecten op beschermde planten kunnen worden uitgesloten.

2.3.2 Vogels

In de bebouwing zijn geen nestplaatsen van vogels aanwezig. Voor eventuele nesten in de omringende bomenrijen geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

FOERAGEERGEBIED

Door de bouw van de woning op de plek van de huidige paardenbak zal het plangebied naar verwachting niet geheel ongeschikt worden als foerageergebied of zandbad voor bijvoorbeeld huismus. In de directe omgeving van het plangebied is in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels door verlies van foerageergebied treden niet op.

2.3.3 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Als gevolg van de bouw van de woning gaan geen vleermuisverblijfplaatsen verloren.

FOERAGEERGEBIED/VLIEGROUTE

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die graag boven graslanden en rond bebouwing foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Directe lichtuitstraling op de bomen langs de noord- en zuidrand van het plangebied kan verstoring van een essentiële vliegroute van vleermuizen veroorzaken. Verstoring van vleermuizen wordt voorkomen door in de realisatie- en gebruiksfase gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling veroorzaken op de omringende bomen.

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

2.3.5 Amfibieën

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

3.1.1 Wet natuurbescherming

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

3.1.2 Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Groningen uitgewerkt in Provinciale Omgevingsverordening (geconsolideerd 15 november 2022).

3.1.3 Akker- en Weidevogelleefgebied en natuur buiten het NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van akker- en weidevogelleefgebied en natuur buiten het NNN. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

3.2 Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als beschermde natuurgebieden.

Het plangebied ligt circa 7 km ten noorden het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Leekstermeergebied'. Op circa 6 km ten westen van het plangebied ligt een NNN-gebied. De graslanden 650 m ten noordwesten van het plangebied zijn aangewezen als weidevogelleefgebied (figuur 2). Op circa 2 km ten oosten ligt natuur buiten het NNN.

Figuur 2. Omgrenzing van weidevogelleefgebied (transparant groen) en natuur buiten het NNN (geel/groenig). Het plangebied is aangeduid met een rode stip. Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl.

3.3 Toetsing

3.3.1 Wet natuurbescherming

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Leekstermeergebied'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom is een AERIUS-berekening³ gemaakt om inzichtelijk te maken of al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden. Hieruit blijkt dat er geen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn met een overschrijding van een planbijdrage van meer dan 0.00 mol N/ha/jaar.

3.3.2 Provinciaal natuurbeleid

Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN, weidevogelleefgebied of natuur buiten het NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten.

³ BügelHajema Adviseurs (2023). Berekening stikstofdepositie Rijksweg te Zuidhorn.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

4.2 Inventarisatie en toetsing

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom. In het plangebied zijn hierdoor geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Groningen is niet nodig.

5 Conclusie

Voor dit plan is op 12 juni 2023 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kunnen definitieve conclusies worden getrokken over effecten op beschermde soorten en/of beschermde gebieden. Mits de zorgplicht wordt gevolgd en verstoring op de potentiële vliegroutes langs de noordelijke en zuidelijke bomenrijen wordt voorkomen, is geen ontheffing van de Wnb nodig voor uitvoering van de plannen.

5.1 Soortenbescherming

Uit de toetsing komt naar voren dat negatieve effecten als gevolg van de plannen uitgesloten kunnen worden, mits bij uitvoering van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen en de algemene zorgplicht van de Wnb in acht wordt genomen.

Wel moet lichtuitstraling op de bomenrijen langs de noord- en zuidrand van het plangebied voorkomen worden. Is dit niet mogelijk, dan is nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van vliegroutes van vleermuizen uitgevoerd noodzakelijk. Op basis van dit onderzoek kan vervolgens bepaald worden of een ontheffing van de Wnb nodig is.

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

Negatieve effecten op broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door bij de werkzaamheden rekening buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september). Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Vanwege de algemene zorgplicht van de Wnb is het nodig om eventueel te kappen opgaande beplanting ten minste één week voorafgaand aan graafwerkzaamheden te kappen. Circa één week voorafgaand aan graafwerkzaamheden moet de te verwijderen vegetatie worden weggehaald. Op die manier hebben algemene amfibieën- en grondgebonden zoogdiersoorten, waarvoor de algemene zorgplicht geldt, voldoende tijd om zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedsfeer van de aanlegwerkzaamheden.

5.2 Gebiedsbescherming

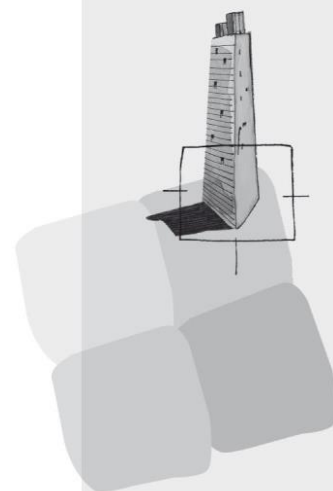
Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening wijst uit dat de toename in stikstofdepositie niet boven de 0.00 mol N/ha/ja uitkomt.

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het plan is tot slot niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Colofon

Projectnummer

P002052

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50
9401 GN Assen

T 0592-31 62 06

E info@bugelhajema.nl

W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort